

Az IFRS 9 standard alkalmazásában a makrogazdasági információk felhasználásáról és a hitelkockázat jelentős növekedését jelző tényezőkről szóló vezetői körlevélben¹ (Körlevél) foglaltak végrehajtása során a minimum értékvesztési szint meghatározásával kapcsolatos elvárások

I. A TÉNYÁLLÁS

A Kérelmező által hivatkozott Körlevél a minimum értékvesztési szint meghatározásával kapcsolatban elvárásként fogalmazza meg a következőket: *„Tekintettel a koronavírus világjárvány miatt fennálló számos számítási és módszertani bizonytalanságra, a fenti rendelkezéseken túl az MNB által elvárt, hogy az intézmények értékvesztés szintje a jelen körlevél módosításával érintett intézményszinten összességében 2021. december 31. napjáig tartó időszakban meghaladja a 2020. I. negyedév végi állományi adatokra vetített, 2019. év végi átlagos értékvesztés-fedezettség mértékével számított összeget.”*

A Beadvány rögzíti, hogy a Kérelmező elkötelezett a Magyar Nemzeti Bank 10/2018. (II.27.) számú ajánlásában foglaltak végrehajtásában is, és kiemelt figyelmet fordít a nem teljesítő kitettség állomány csökkentésére. A nem teljesítő kitettség arányát a Kérelmező az NPL stratégia célkitűzései alapján a Beadványban részletezettek szerint tervezi csökkenteni. Ezen cél elérése érdekében a Kérelmező folyamatosan vizsgálja a nem teljesítő állomány csökkentésének, így a portfólió további tisztításának lehetőségeit is. Összhangban a Körlevélben meghatározott elvvel, a Kérelmező álláspontja szerint is szükséges - a várható kockázatonövekedés miatt - a teljesítő állományt érintő értékvesztési szintet tartani, ugyanakkor kérdésként merül fel, hogy a nem teljesítő kitettség állományának csökkenése figyelembe vehető-e a minimum értékvesztési szint meghatározásánál.

II. A KÖRLEVÉL KAPCSÁN FELMERÜLT KÉRDÉS

A Kérelmező mindezen szempontokra figyelemmel annak megerősítését kérte az MNB-től, hogy amennyiben az értékvesztés állomány a nem teljesítő állomány – portfóliótisztítás eredményeképpen – csökken, ezen állománycsökkenést – korrekcióként – figyelembe lehet venni a fent hivatkozott Körlevélben foglaltak szerinti elvárt minimum értékvesztési szint meghatározásánál, vagyis az állománycsökkenéssel az elvárt minimum értékvesztési szint csökkenthető.

III. A KÉRELMEZŐ ÁLLÁSPONTJA

A várható kockázatonövekedés miatt a Kérelmező álláspontja szerint is indokolt a teljesítő állományt érintő értékvesztési szintet tartani, ugyanakkor a megítélése az, hogy az NPL stratégia végrehajtása eredményeképpen bekövetkező/bekövetkezett állománycsökkenés sem hagyható figyelmen kívül. A Kérelmező véleménye szerint amennyiben a portfólióból kivezetés kapcsán már tárgyévben - 2020. március 31-ig - volt Stage 3 kategóriába tartozó ügylettel kapcsolatos értékvesztés felhasználás, abban az esetben annak értékvesztés állományával célszerű korrigálni a Körlevélben megfogalmazottak szerint számított elvárt értékvesztés állományt.

IV. A KÉRDÉS MEGÍTÉLÉSE SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS TOVÁBBI ELŐÍRÁS

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 107. § (1) bekezdés d) pontja szerint „A hitelintézet az általa végzett pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységekben és az alkalmazott üzleti modellben rejlő kockázatok jellegével, nagyságrendjével, összetettségével arányos átfogó, hatékony és megbízható vállalatirányítási rendszerrel és a (2) bekezdés szerinti belső kontroll funkcióval rendelkezik, amelynek keretén belül [...] d) a felmerülő kockázatok azonosítására, mérésére, kezelésére, nyomon követésére és jelentésére szolgáló hatékony eljárásokat alkalmaz, [...]”

V. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Előjáróban hangsúlyozandó, hogy az MNB a koronavírus világjárvány miatt kialakult bizonytalan gazdasági környezetben a Körlevélben arra tekintettel fogalmazta meg elvárásait, hogy a pénzügyi intézményeknél a kockázatok azonosítása a jelentősen megváltozott körülmények ellenére is időben, konzisztens és összehasonlítható módon

¹ <https://www.mnb.hu/letoltes/tmp3dd8-tmp-23297446.pdf>

megtörténjen. A hitelkockázatok várható növekedésének kapcsán az MNB többek között az értékvesztés számítás során felhasznált makrogazdasági információk figyelembe vétele, a moratórium tényének kezelése, a portfóliószintű management korrekciók (overlay-ek) alkalmazása és elszámolása mellett az elvárt minimum értékvesztés szint vonatkozásában javaslatot fogalmazott meg a pénzügyi szervezetek számára. Az MNB által kialakított és a Körlevélben rögzített álláspont szerint *a minimum értékvesztési szint elvárást portfólió szinten szükséges a pénzügyi intézményeknek teljesíteni.*

Ebből következően az MNB – a Hpt. fent említett 107. § (1) bekezdés d) pontjára is figyelemmel – nem támogatja a Kérelmező azon felvetését, amely szerint ha az értékvesztés állomány csökken a nem teljesítő állomány csökkenése miatt (portfóliótisztítás eredményeképpen), ezen állománycsökkenést – korrekcióként – a Kérelmező figyelembe vegye a Körlevélben foglaltak szerinti elvárt minimum értékvesztési szint meghatározásánál, vagyis az állománycsökkenéssel az elvárt minimum értékvesztési szint (értékvesztés fedezettség %-os értéke) nem csökkenthető.

A korrekció alkalmazását az MNB egyrészt azért nem fogadja el, illetve nem tekinti jó gyakorlatnak, mivel a Körlevélben megfogalmazott értékvesztés szint elvárás nem csak a teljesítő kitettségekre vonatkozik, hanem a teljes portfólióra és az MNB éppen a pénzügyi szervezeteknél tapasztalt eltérő módszertanok miatt javasolt egységes kezelést, másrészt pedig a hitelmoratórium időszaka alatt a pénzügyi szervezetek csak korlátozottan képesek nyomon követni a hitelportfólió romlásának mértékét és az ebből fakadóan szükséges értékvesztésképzés mértékét.

Összefoglalva a fentieket az MNB továbbra is azt tartja kellően konzervatív és prudens megközelítésnek, hogy a pénzügyi intézmények a koronavírus világjárvány kapcsán kialakult bizonytalanságokból fakadó várható hitelportfólió romlás miatt az értékvesztés szintet a Körlevélben foglaltaknak megfelelően határozzák meg. Így az MNB nem támogatja a Kérelmező azon álláspontját, hogy amennyiben az értékvesztés állomány a nem teljesítő állomány a portfóliótisztítás eredményeként csökken, úgy ezen állománycsökkenést a Kérelmező korrekcióként figyelembe vegye a minimum értékvesztési szint meghatározásánál.

Budapest, 2020. november 24.